

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Maj/juni 21
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	hfe
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Tila Hyllested Pedersen (TPE) og Sofie Brændgaard Dall (SDA)
Hold	20dana4

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til genrer - lyrik og epik (TPE og SDA)
Titel 2	Litteraturhistorie 1 - middelalder og oplysningstid (SDA)
Titel 3	Litteraturhistorie 2 - romantik (TPE)
Titel 4	Retorik og argumentation (TPE)
Titel 5	Fakta, fiktion og filmiske virkemidler (TPE)
Titel 6	Nyere tid - natursyn og klimalitteratur (TPE)
Titel 7	Litteraturhistorie 3 - Det moderne gennembrud og begyndelsen af 1900-tallet (SDA)
Titel 8	Rap og sociolingvistik (SDA)
Titel 9	Samtaleanalyse og Helle Helle noveller (SDA)
Titel 10	Journalistik (SDA)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til genrer - lyrik og epik
Indhold	<p>Epik - den episke genre og novellen:</p> <p><u>Baggrund:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Afsnit om fiktionsgenren fra i-bogen <i>Håndbog til dansk</i>, Systime. - Afsnit om novellen fra i-bogen <i>Dansk på NY</i>, Systime. - Lærerproduceret oversigt over fortællertyper. <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Helle Helle, ”Hedebølge” (2000) - Karen Blixen, ”Ringene” (1958) - Martin A. Hansen, ”Agerhønen” (1947) - Peter Seeberg, ”Patienten” (1962) - John Bang Jensen, ”Skema” (2008) <p>Lyrik:</p> <p><u>Baggrund:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompendium om lyrik med fokus på rim, billedsprog og semantiske felter, udarbejdet af underviser - Stepz: Kampklar (eksempel på allitteration) https://www.youtube.com/watch?v=K7NjmJflnLo <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Emil Aarestrup: ’Angst’, 1838 - Tom Kristensen: ’Det blomstrende slagsmål’, 1920 - Klaus Rifbjerg: ’Engang’, 1965
Omfang	Epik: 12 lektioner á 45 min. Lyrik: 6 lektioner
Særlige fokuspunkter	Fakta og fiktion Generel genreforståelse Novelletræk Den klassiske og den moderne novelle. Fortællertype, komposition, henvisninger til teksten.
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning/nødundervisning

Titel 2	Litteraturhistorie 1: Middelalder og Oplysningstid
Indhold	Baggrund/teori: Mimi Sørensen et al: Brug litteraturhistorien, Systime 2014, s. 12-20, 24, 46-47,

	49-50 Tekster/analyse: Riddervisen 'Torbens datter' Tryllevisen 'Germand Gladensvend' Ludvig Holberg: 'Epistel 91' (om bl.a. kaffedrikning)
Omfang	12 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Brydningstiden mellem vikingetiden og Middelalderen, de fire æ'er: skæbne, slægt, ære og hævn, og hvordan disse afspejles i folkeviserne - Hvad er Oplysningstiden? Hvilke tanker dominerede i Oplysningstiden? Holbergs betydning for Danmark og litteraturens rolle i Oplysningstiden
Væsentligste arbejdsformer	Virtual undervisning/nødundervisning

Titel 3	Litteraturhistorie 3 - romantik (TPE)
Indhold	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Litteraturens Veje</i>, s. 456-458 - Baggrundsstof om kunsteventyr og dannelsesanken i romantikken (udarbejdet af TPE) <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Schack von Staffeldt, "Indvielsen" - Adam Öehlenschläger, "Guldhornene" - Adam Öehlenschläger, "Der er et yndigt land" - N. F. S. Grundtvig, "Danmarks trøst" - Steen Steensen Blicher, "Kjær est du Fødeland, sødt er dit Navn" - H. C. Andersen, "Klods-Hans" - Henrik Nordbrandt, "DANSKHEDEN", 2010. <p><u>Andet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Analyse af guldaldermalerier. - Third ear podcast om "Guldhornene". - Online ordbog: ordnet.dk
Omfang	Ca. 36 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Dualisme • Panteisme, monisme • Nyplatonisme • Universalromantik

	<ul style="list-style-type: none"> • Nationalromantik • Perioden historisk set • Periodens natursyn
Væsentligste arbejdsfor- mer	Virtuel undervisning/nødundervisning

Titel 4	Argumentation og retorik
Indhold	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Darger, Benedicte m.fl.: <i>Begreb om dansk</i> (Dansk lærerforeningens Forlag, 2009) kapitel 8. Retorik og argumentation, s. 95-106. – Wichmann, Jonathan: ”Kunsten at tale godt”. <i>Weekendavisen</i> 7. september 2007. – Analysemodel til retorisk analyse af taler (udarbejdet af TPE) – Skemaer over sproglige virkemidler (billedsprog og stilfigurer) (udarbejdet af TPE) – Baggrundsstof om argumenttyper udarbejdet af lærer. <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Diverse reklamebilleder (analyse af appelformer) – Camilla Schwalbe, ”Hverken Skipper-mix, negerboller eller Hottentotkarrusellen er racisme”, <i>Jyllandsposten.dk</i>, d. 30. juni 2015. – Uddrag af Ulla Dahlerups tale ved Dansk Folkepartis årsmøde 2003 (Antologien til <i>Begreb om dansk</i> s. 98-99) – Dronningens nytårstale 2020. – Stephanie Loses tale ved Venstres ekstraordinære landsmøde 2021. – Uddrag af statsminister Mette Frederiksens tale ved Folketingets åbning d. 6. 10. 2020. <p><u>Andet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Skriftlig aflevering i forbindelse med forløbet: debatterende artikel; ”Kan værk og kunstner adskilles?” (fra juni 2020)
Omfang	Ca. 36 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunk- ter	<ul style="list-style-type: none"> – Argumentets grundelementer: påstand, belæg, underbelæg, gendrivelse, rygdækning. – Argumenttyper – Det retoriske pentagram – Talegenrer – Appelformer – Billedsprog og stilfigurer
Væsentligste ar-	Virtuel undervisning/nødundervisning

bejdsformer	
-------------	--

Titel 5	Fakta, fiktion og filmiske virkemidler
Indhold	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ”De levende billeders ABC” fra Mimi Olsen, <i>Film skal ses i dansk</i>, Gyldendal, 2016. - ”De tre klassiske dokumentargenrer” fra Dorte Granild og Mette Wolfhagen, <i>Dax</i>, Lindhardt og Ringhof, 2017. - ”Definition af dokumentargenren” fra Dorte Granild og Mette Wolfhagen, <i>Dax</i>, Lindhardt og Ringhof, 2017. - ”Autenticitetsmarkører og fiktionsmarkører” fra Ole Schultz Larsen: i-bogen <i>Håndbog til dansk</i>, Systeme. - Berettermodellen fra filmcentralen. - Oversigt over kortfilms genretræk (udarbejdet af lærer) <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kortfilmen ”Dennis” af Mads Matthiesen, 2007. - Kortfilmen ”Ude i skoven” af Lisa Svømmø, 2013. - Dokumentarfilmen ”Testamentet” af Christian Sønderby Jepsen, 2012. - Dokumentarfilmen ”En fremmed flytter ind” af Nicole N. Horanyi, 2017. <p><u>Andet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Skriftlig aflevering i forbindelse med forløbet: analyserende artikel; ”Grænser mellem dokumentar og fiktion” (fra maj 2019)
Omfang	Ca. 30 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Fakta og fiktion - Filmiske virkemidler - Autenticitetsmarkører og fiktionsmarkører - Dokumentargenrer - Kortfilms genretræk
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning/nødundervisning

Titel 6	Nyere tid - natursyn og klimalitteratur (TPE)
Indhold	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af afsnittene ”Hvad er klimalitteratur?”, ”Mennesket mellem magt og afmagt” og ”Hvad kan klimalitteratur?” fra Systimes ibog <i>Klimalitteratur</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> - Afsnit om romaner efter 2000 Fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>, Systeme (afsnittene ”Romaneksperimenter”, ”Tema”, ”Klimakrise og økokritik”, ”Fantasi og dystopi – på kanten af virkeligheden” og ”Hverdagen og det overnaturlige hos Charlotte Weitze”) - Uddrag af debatindlægget ”Øg bistanden til fattige lande, der betaler prisen for den klimakrise, vi har skabt” af Tim Whyte, Birgitte Qvist-Sørensen og Rasmus Stuhr Jakobsen, Information d. 4. juni 2019. - Lærermateriale om natursyn i forskellige litterære perioder (middelalder, romantik og nyere tid) (udarbejdet af TPE) <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Morten Søndergaard: ”Bourdieu i køkkenhaven” (2008) - Theis Ørntoft: ”Det er forvirrende tider” (2014) - Tomas Tranströmer: ”April och tystnad” (1996) - Yahya Hassan: ”KNÆL FOR MONSUNEN” (uddrag), (2019) - Akt1 - Danmarks Lydteater: Hørespillet ”Consequence City” (2018) (akt1.dk/hoerespil) (værk) - Interview med Lars Skinnebach og Tue Andersen Nexø i Deadline d. 15.03.2018 (om den nye klimalitteratur) - Conservation International: ”Nature is speaking” - kampagnefilm (2014) https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM - Charlotte Weitze, ”Den afskyelige” (2016) (værk - roman) - Interview med Charlotte Weitze i radioprogrammet <i>Plotcast</i>: https://www.youtube.com/watch?v=1mNV1uKUdfc - Lone Hørslev: ”Når jeg ligger på jorden” (2018) - Adam Öehlschläger: ”Aften-Vandring” (uddrag) (1805) - Lars Tønder: ”Dyr og planter skal inddrages aktivt i politiske beslutninger”, Kronik i Information, d. 8. december 2020. - Dokumentarfilmen ”Before the flood” (2016), (instruktør: Fisher Stevens)
Omfang	Anvendt uddannelsestid ca. 60 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Antropocæn tidsperiode - Antropocentrisme og anti-anthropocentrisme - Natursyn i forskellige perioder - Kultur - Natur - Forholdet mellem menneske og natur/omverden (magt >< afmagt - skala) - Klimaulighed
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning og fysisk undervisning (herunder gruppearbejde, klasseopsamling, læreroplæg, spil/it, film, kursistoplæg, skriftlighed)

Titel 7	Det moderne gennembrud og begyndelsen af 1900-tallet (SDA)
Indhold	<p>Baggrund/teori: Mimi Sørensen et al: Brug litteraturhistorien, Systime 2014, s. 102-107, 130-135</p> <p>Tekster/analyse: Georg Brandes: Indledning til Hovedstrømninger, 1871 Amalie Skram: 'Constance Ring' (uddrag), 1885 Henrik Pontoppidan: 'Ane-Mette', 1887 Henrik Pontoppidan: 'Naadsensbrød,' 1887 Herman Bang: 'Frøkenen', 1883 Herman Bang: 'Ved vejen' (uddrag), 1886 Værk: Henrik Ibsen: 'Et dukkehjem', Dansk lærerforenings Forlag, 2. udg. 1989 Martin Andersen Nexø: Pelle Erobreren (uddrag), 1909 Johannes V. Jensen: Arbejderen (rejsebeskrivelse) 1906</p> <p>Supplerende materiale: Tv-versionen af 'Et dukkehjem' fra dr.dk/bonanza (http://www.dr.dk/bonanza/search.htm?needle=er%2520dukkehjem&type=all&limit=120) Intro til Det moderne gennembrud, Rather Homemade https://www.youtube.com/watch?v=BqHK5gUqzus</p>
Omfang	24 lektioner
Særlige fokuspunkter	Det naturvidenskabelige livssyn (darwinisme, evolutionsteori), Brandes' fokus: "Litteraturens rolle er at sætte samfundsproblemer under debat". Det traditionelle kvindesyn over for Det moderne gennembruds syn på kvinden, Sædelighedsfejden, Amalie Skram, Herman Bang som impressionistisk forfatter, de stille eksistenser
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning/nødundervisning

Titel 8	Sociolingvistik og rap
Indhold	<p>Baggrund/teori: Jan Sørensen: Metoder i dansk, 2011: Sociolingvistik Sprogbrug i rap, oversigt udarbejdet af lærer Artikel: Anders Rychauge: Hitrapperen Sleiman har 3 skudhuller og 370 sager på straffeattesten. Nu vil han være rollemodel, Zetland.dk, 27.12. 2016</p> <p>Tekster/analyse: <u>Tekster brugt til analyse af rap og sprog:</u> Sivas feat. Gilli: DAUDA, 2013 (tekst + https://www.youtube.com/watch?v=WDLajm5noSU)</p>

	<p>Sivas feat. Gilli: Kun hinanden, 2016 (tekst + https://www.youtube.com/watch?v=QMmg6fR_dII)</p> <p>Sleiman feat. Livid og MellemFingaMuzik: Bomaye, 2016 (tekst + https://www.youtube.com/watch?v=W8Md1z4uglk)</p> <p>Værk: Fenar Ahmad: Underverden, 2017</p> <p>Værk: Selvvalgt raptekst (dansk) under temaet ”Kvinderettigheder, køn og kærlighed”</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p>Rikke Erhardi: SamfNu, 2008: Thomas Hylland Eriksen: Identitetsdannelse hos minoritetsunge</p> <p>Podcast: “Den nye stil”, afsnit 26, P3 https://www.dr.dk/radio/p3/den-nye-stil-historien-om-dansk-rap</p> <p>”Perkerdansk - karriere” (Sivas), DR</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Sprogbrug i rap (danglish, slang, neologismer)</p> <p>Sociolingvistik med fokus på standardsprog/fællessprog og gruppesprog (kronolekt, sociolekt og etnolekt)</p> <p>Rappernes baggrund og deres position som rollemodeller (særligt Sivas og Sleiman)</p> <p>Identitetsdannelse og rollemodeller</p>
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning/nødundervisning

Titel 9	Samtaleanalyse og Helle Helle noveller
Indhold	<p>Baggrund/teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helle Helle, En stol for lidt, 1993 • Helle Helle, <i>Biler og dyr</i> og <i>Rester</i>, 2000 (gruppearbejde, udvalgte noveller) (VÆRK) • Afsnit om sproghandlinger (med fokus på begreber til samtaleanalyse: samarbejde, høflighed og face) fra Begreb om dansk, Systeme • Afsnit om det senmoderne samfund, novellen i 1990’erne og minimalisme, Brug litteraturhistorien, Systeme <p>Supplerende materiale:</p> <p>”Adam og Eva” (kortfilm) som eksempel på undertekst https://www.youtube.com/watch?v=Q85gCIMO7w</p> <p>Trailer til Per Fly: Bænken. Samtale mellem Stig og Kaj som eksempel på manglende brug af samarbejds- og høflighedsprincippet: https://www.youtube.com/watch?v=HtMJ1kj5K-8</p> <p>Klip fra Krysters Kartel: ’Carsten og Malene’ https://www.youtube.com/watch?v=d6D51108gtQ</p> <p>Ark om den minimalistiske novelle vs. den klassiske novelle</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner

Særlige fokuspunkter	Den minimalistiske novelle vs. den klassiske novelle, herunder begreberne ”tomme” pladser, ”åben” slutning, og til analyse af samtaler i noveller begreberne samarbejde, høflighed, face-støttende og face-truende adfærd
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning/nødundervisning og fysisk undervisning (klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg)

Titel 10	Journalistik
Indhold	<p>Baggrund/teori: Fra ‘Håndbog til dansk’ er brugt afsnit om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyhedsjournalistik: Avistyper, stofområder, de 5 nyhedskriterier, layout, nyhedstrekant, kilder, vinkling, genrer • Fortællende journalistik: dramatrekanten, new journalism • Fakta- og fiktionskoder <p>Tekster:</p> <p>Nyhedsartikler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Covid-19-pandemien gennemgået med udgangspunkt i de 5 nyhedskriterier • Lasse Claes: ’Eldre ægtepar truet: overfør penge eller blev smittet med corona’, BT d. 24.3. 2020 og Jakob Hvide Beim m.fl.: ’Kritiske læger: Minister forvirrer unødigt om test’, Politiken d. 23.3. 2020 gennemgået med fokus på avistype, nyhedskriterier, kilder og vinkling • Selvvalgte nyhedsartikler • Niels Holst: Nyt skyderi på Nørrebro, Politiken 3.6. 2009 <p>Fortællende journalistik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Claes Kastholm Hansen: Blodig nat på stenbroen, Politiken 20.5. 1993 • Flemming Christiansen: Den dag Daniel døde, Politiken 20.12. 2014 • Morten Sabroe: Ildkuglen i fjernsynet, 21.10. 1994
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Klassisk nyhedsjournalistik – nyhedstrekanten, de fem (seks) nyhedskriterier, avistyper Fortællende journalistik – dramatrekanten, fakta- og fiktionskoder Sociale medier og nyhedsformidling
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning/nødundervisning og fysisk undervisning (klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg)